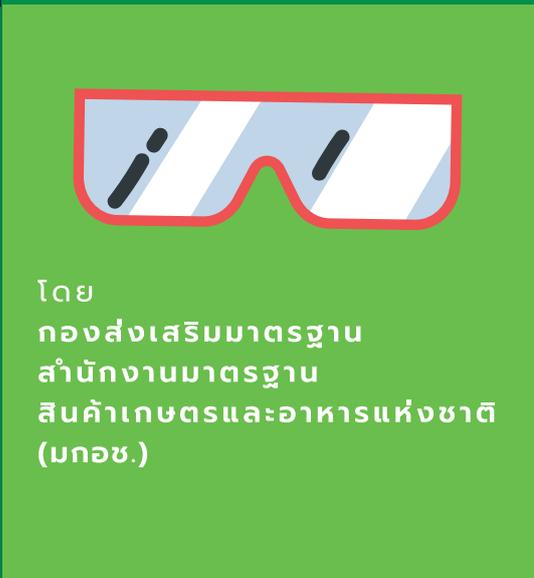
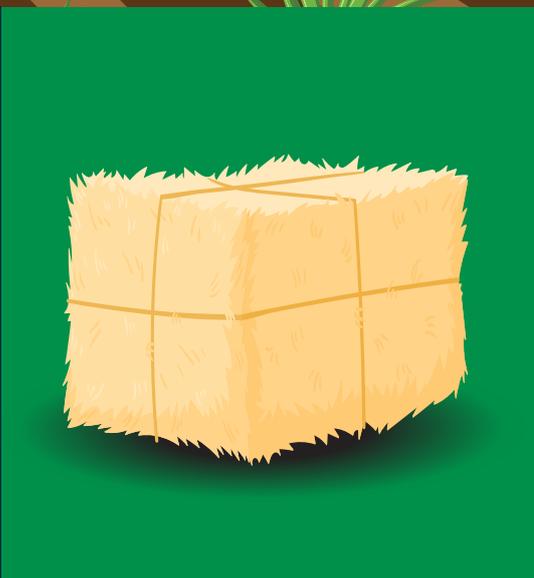

คู่มือเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐาน
การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับ
หญ้าแพงโกลา

Good Agricultural Practice for
Pangola Grass

(มทช.8900-2554)

โดย
กองส่งเสริมมาตรฐาน
สำนักงานมาตรฐาน
สินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
(มทช.)

พิมพ์ครั้งที่ 1 : กันยายน 2568

จำนวน : 1,000 เล่ม

จัดทำโดย : กองส่งเสริมมาตรฐาน
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

คู่มือเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐาน
การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับ

หญ้าแพงโกลา

Good Agricultural Practice for

Pangola Grass

(มกษ.8900-2554)

คำนำ

คู่มือเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับหญ้าแพงโกลา (มกษ. 8900-2554) จัดทำขึ้นโดยใช้ข้อมูลจากมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับหญ้าแพงโกลา (มกษ. 8900-2554) เป็นแนวทางการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับหญ้าแพงโกลาครอบคลุมในทุกขั้นตอนการผลิต ตั้งแต่การเริ่มปลูก จนถึงการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อให้ได้ผลิตผลหญ้าแพงโกลาสดหรือแห้งที่เหมาะสมต่อการใช้เลี้ยงสัตว์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการผลิตสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม สามารถพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้มีความสอดคล้องตามมาตรฐาน และมีความพร้อมในการยื่นขอการรับรองตามมาตรฐาน การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับหญ้าแพงโกลา (มกษ. 8900-2554)

กองส่งเสริมมาตรฐาน
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

สารบัญ

มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตร
ที่ดีสำหรับหญ้าแพงโกลา (มกษ. 8900-2554)

06

1. แหล่งน้ำ	08
2. พื้นที่ปลูก	11
3. วัสดุอันตรายทางการเกษตร	14
4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว	17
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว	25
6. การเก็บรักษา การขนย้าย และการขนส่ง	30
7. สุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน	34
8. การบันทึกข้อมูล	35
 แบบบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานประจำแปลงปลูก หญ้าแพงโกลา	37
 การขอการรับรอง	47
 มาตรฐานสินค้าเกษตรที่เกี่ยวข้อง	48

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับหญ้าแพงโกลา (มกษ. 8900-2554)

มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับหญ้าแพงโกลา (มกษ. 8900-2554) มีเกณฑ์ข้อกำหนด ทั้งหมด 8 รายการ จำนวน 67 ข้อ โดยแบ่งระดับข้อกำหนดตาม หลักเกณฑ์การรับรองเป็น 3 ระดับ คือ ข้อกำหนดหลัก จำนวน 20 ข้อ ข้อกำหนดรอง จำนวน 34 ข้อ และข้อเสนอแนะ จำนวน 13 ข้อ และมีเกณฑ์การตัดสินใจในการรับรองผลการตรวจประเมิน ว่าการปฏิบัติเป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานสินค้าเกษตร คือ ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดหลักทุกข้อ (100%) และเป็นไปตาม ข้อกำหนดรองไม่น้อยกว่า 60% ของข้อกำหนดรองทั้งหมด

ข้อกำหนดหลัก (major requirements)

หมายถึง ข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติ หากบกพร่องจะส่งผลกระทบต่อทางตรงหรือรุนแรงต่อคุณภาพที่สำคัญและความปลอดภัยในระดับที่เป็นอันตรายต่อสัตว์และมีผลกระทบส่งผ่านไปยังผู้บริโภค หรือเป็นข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อกำหนดรอง (minor requirements)

หมายถึง ข้อกำหนดที่ควรปฏิบัติ หากบกพร่องจะส่งผลกระทบต่อทางตรงต่อคุณภาพของหญ้าแพงโกลา หรือส่งผลกระทบต่อคุณภาพที่สำคัญและความปลอดภัยในระดับที่เป็นอันตรายต่อสัตว์ และมีผลกระทบส่งผ่านไปยังผู้บริโภค

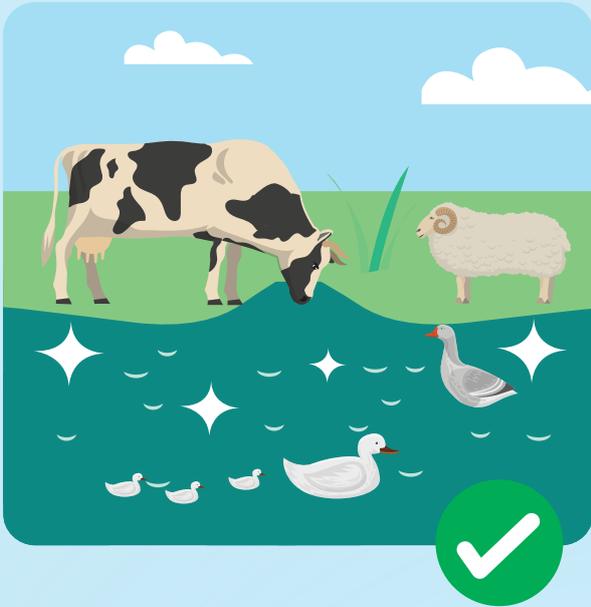
ขอแนะนำ (recommendations)

หมายถึง ข้อกำหนดที่แนะนำให้ปฏิบัติ เพื่อสนับสนุนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับหญ้าแพงโกลา

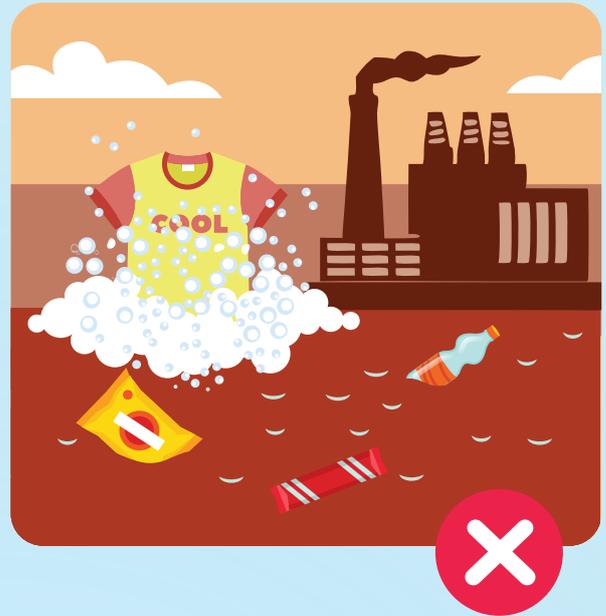

1. แหล่งน้ำ

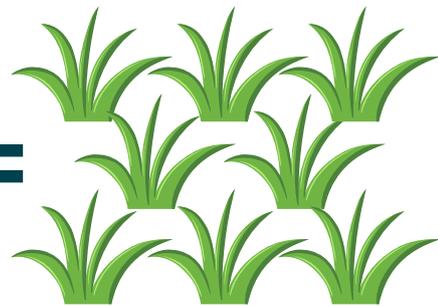
- น้ำใช้ต้องได้จากแหล่งที่ไม่เสี่ยงจากการปนเปื้อนของวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายจากสภาพแวดล้อมในระดับที่จะทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพสัตว์กรณีที่แหล่งน้ำเสี่ยงต่อการปนเปื้อน ให้เก็บตัวอย่างน้ำอย่างน้อย 1 ครั้งส่งห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองระบบคุณภาพเพื่อนำไปวิเคราะห์การปนเปื้อน เช่น โลหะหนัก วัตถุอันตรายทางการเกษตร และเก็บใบแจ้งผลการวิเคราะห์น้ำไว้เป็นหลักฐาน (ข้อกำหนดหลัก)

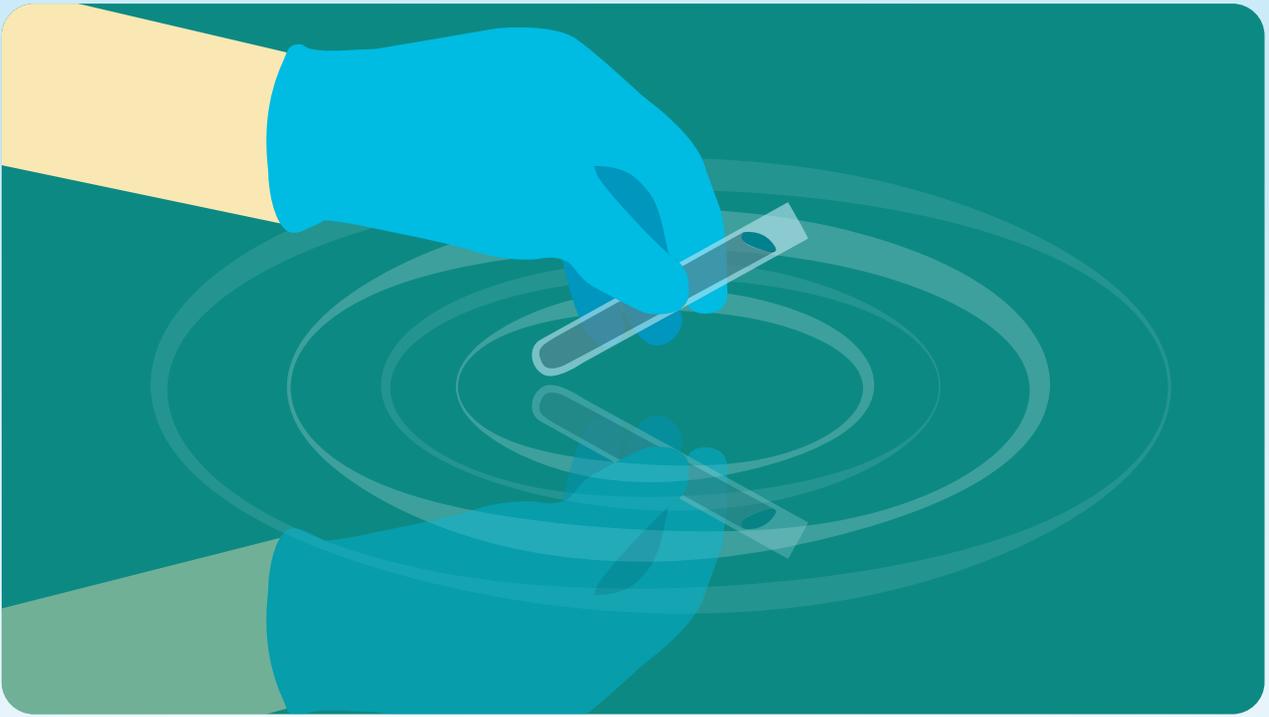
- **ไม่ใช้น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดการปนเปื้อน** กรณีจำเป็นต้องใช้ให้มีหลักฐานหรือข้อพิสูจน์ที่ชัดเจนว่าน้ำนั้นได้ผ่านการบำบัดน้ำเสียมาแล้วและสามารถนำมาใช้ในการผลิตได้ มีการตรวจติดตามคุณภาพน้ำอย่างสม่ำเสมอและบันทึกข้อมูลไว้เป็นหลักฐาน (ข้อกำหนดรอง)

=

แหล่งน้ำสำหรับหญ้าแพงไกลาควรมีปริมาณน้ำที่เพียงพอต่อการผลิต (ข้อแนะนำ)

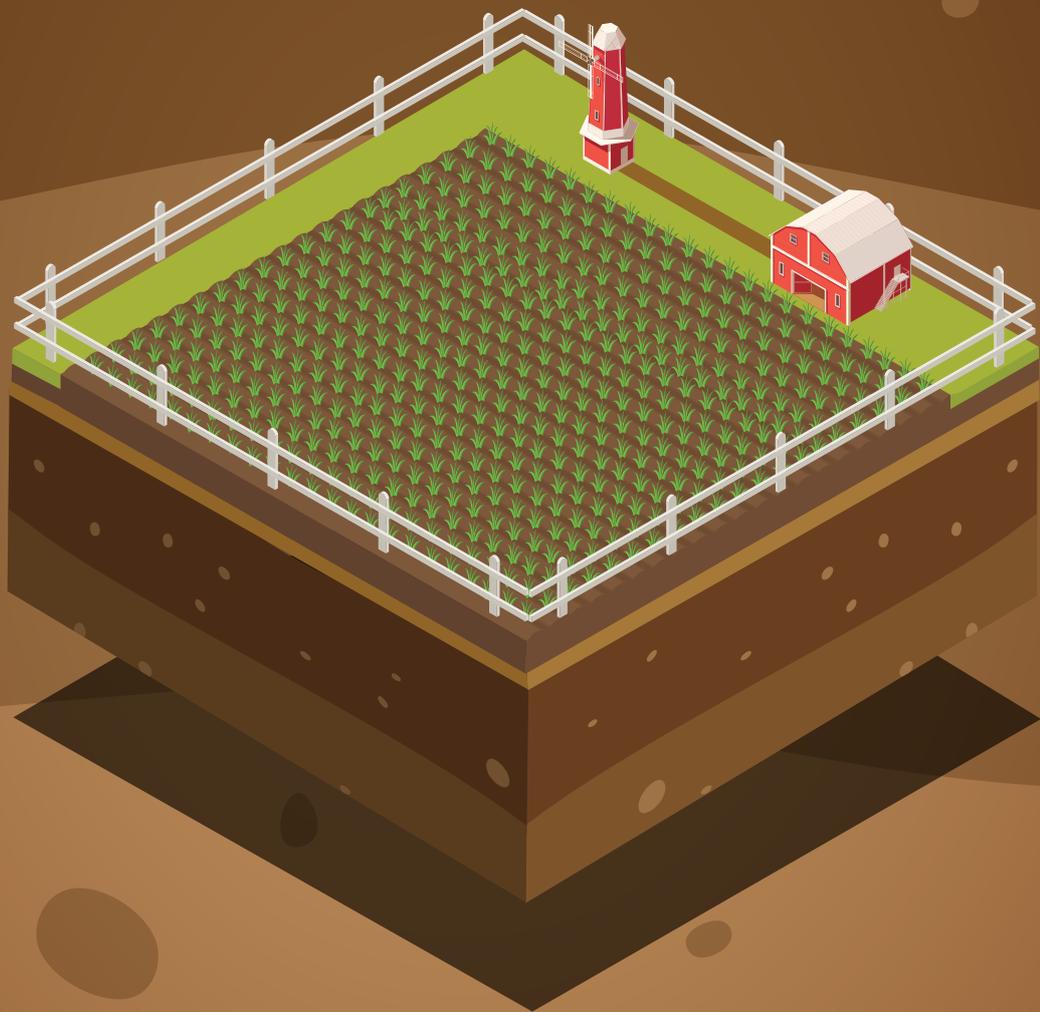
เก็บตัวอย่างน้ำ

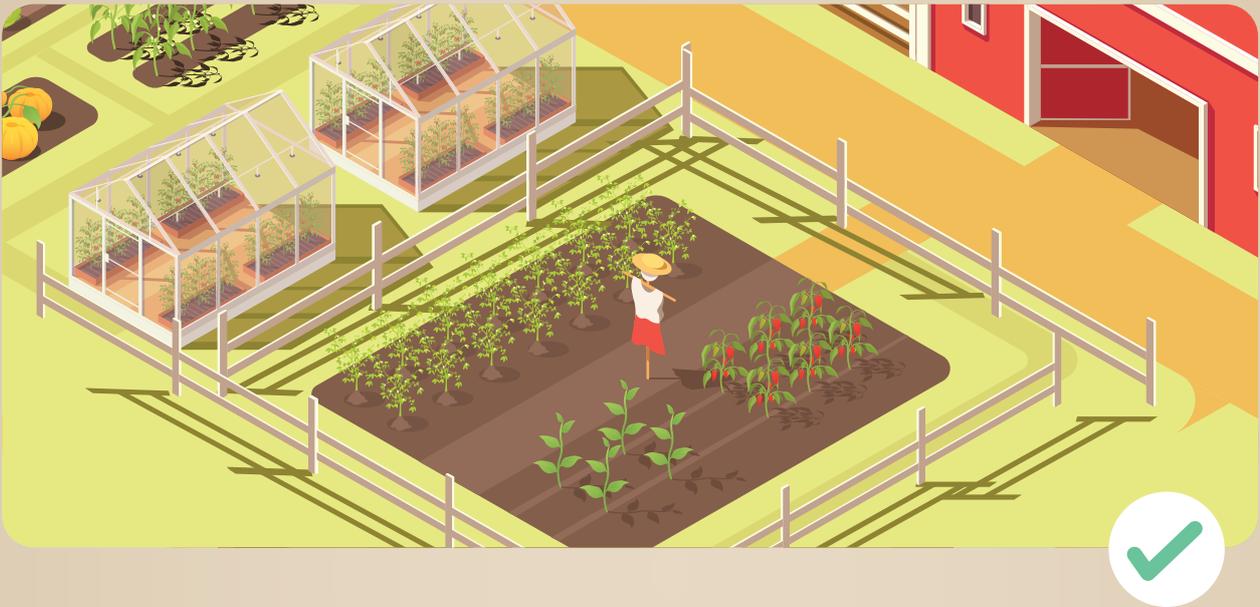
ส่งห้องปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์คุณภาพ

- ในระยะเริ่มจัดระบบการผลิตควรเก็บตัวอย่างน้ำอย่างน้อย 1 ครั้ง ส่งห้องปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์คุณภาพที่มีผลต่อความปลอดภัยและการเจริญเติบโตของหญ้า เช่น ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม แมกนีเซียม ซัลเฟอร์ และโลหะหนัก (ข้อแนะนำ)

2. พื้นที่ปลูก

- **ไม่เป็นพื้นที่ที่ต้องห้ามตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง** (ข้อกำหนดหลัก)
- **ไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงจากการปนเปื้อนของวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายจากสภาพแวดล้อม** ในระดับที่จะทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพสัตว์ กรณีพื้นที่ปลูกมีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนที่เป็นอันตราย เช่น อยู่ใกล้แหล่งอุตสาหกรรม ในระยะเริ่มจัดระบบการผลิตให้มีการวิเคราะห์ดินอย่างน้อย 1 ครั้ง และเก็บผลวิเคราะห์ไว้เป็นหลักฐาน (ข้อกำหนดหลัก)

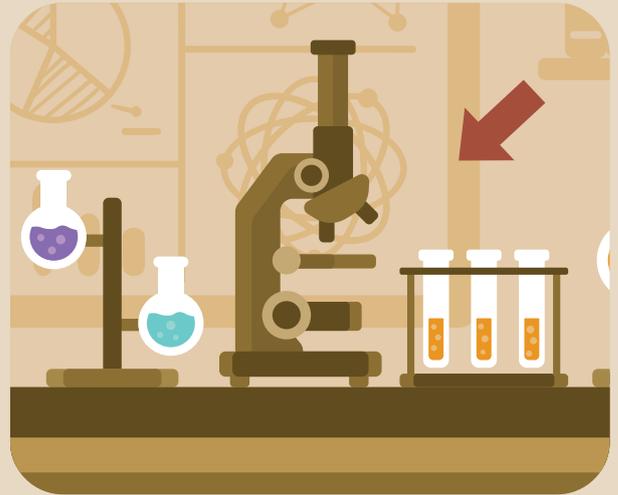
ปลูกใน พื้นที่ราบ ดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย ระบายน้ำดี ไม่ท่วมขัง มีแสงแดด เต็มวัน

ไม่อยู่ใกล้พื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อน เช่น โรงงานอุตสาหกรรม จุดทิ้งขยะ โรงพยาบาล ฟาร์มปศุสัตว์ เป็นต้น

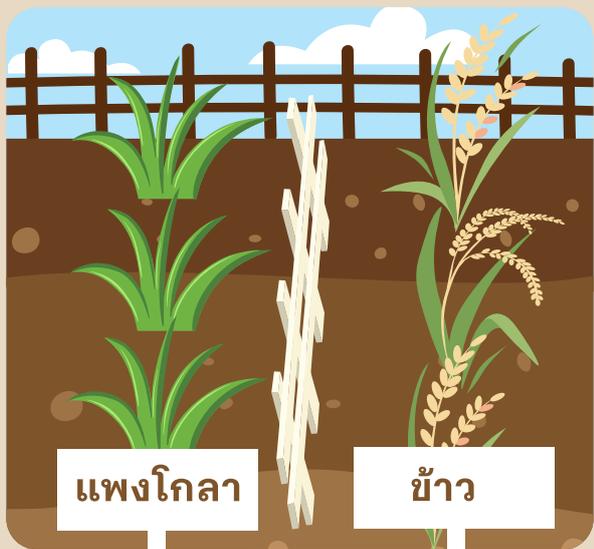

เก็บตัวอย่างดิน

ส่งห้องปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์คุณภาพ

- **เก็บตัวอย่างดินเพื่อส่งตรวจวิเคราะห์** การปนเปื้อนวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตราย และความอุดมสมบูรณ์ของดิน เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพดินให้เหมาะสมกับการปลูก เช่น ความเป็นกรด-เบส (pH) ของดิน อินทรีย์วัตถุ ปริมาณไนโตรเจน ฟอสฟอรัสที่ใช้ประโยชน์ได้ โพแทสเซียมที่ละลายน้ำได้ และโลหะหนัก เป็นต้น (ข้อกำหนดครอง)

ทำรหัสแปลงปลูก

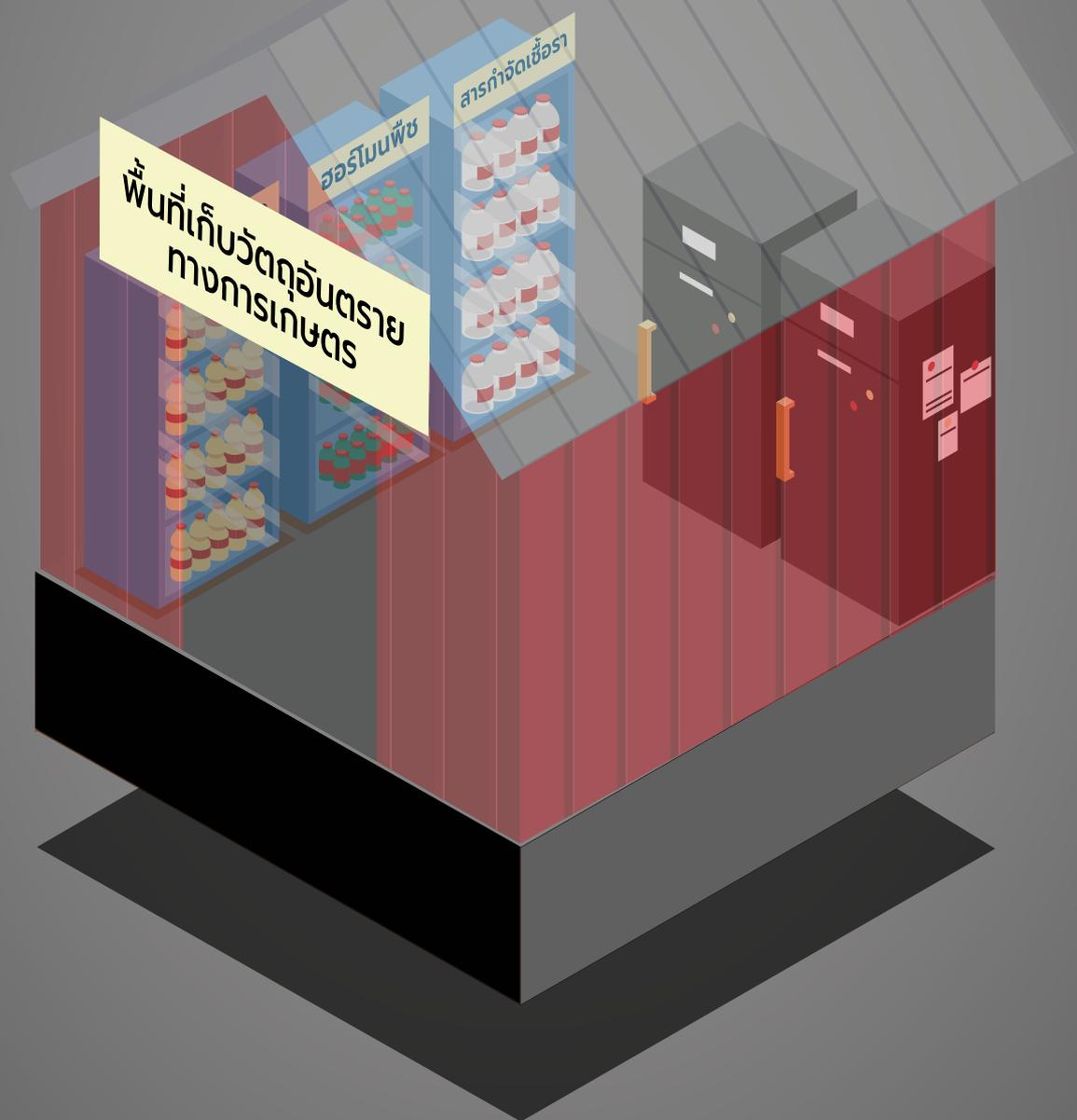

ประวัติการใช้ที่ดินอย่างน้อย 2 ปี

- **จัดทำรหัสแปลงปลูก** และข้อมูลประจำแปลง โดยระบุชื่อเจ้าของพื้นที่เพาะปลูก ชื่อผู้ดูแลแปลงหญ้า (ถ้ามี) สถานที่ติดต่อ ที่ตั้งของแปลง แผนผังแปลงปลูก ชนิดและพันธุ์ที่ปลูก (ข้อกำหนดครอง)

- **มีประวัติการใช้ที่ดิน** ย้อนหลังอย่างน้อย 2 ปี (ขอแนะนำ)

3. วัตถุประสงค์ราย ทางการเกษตร

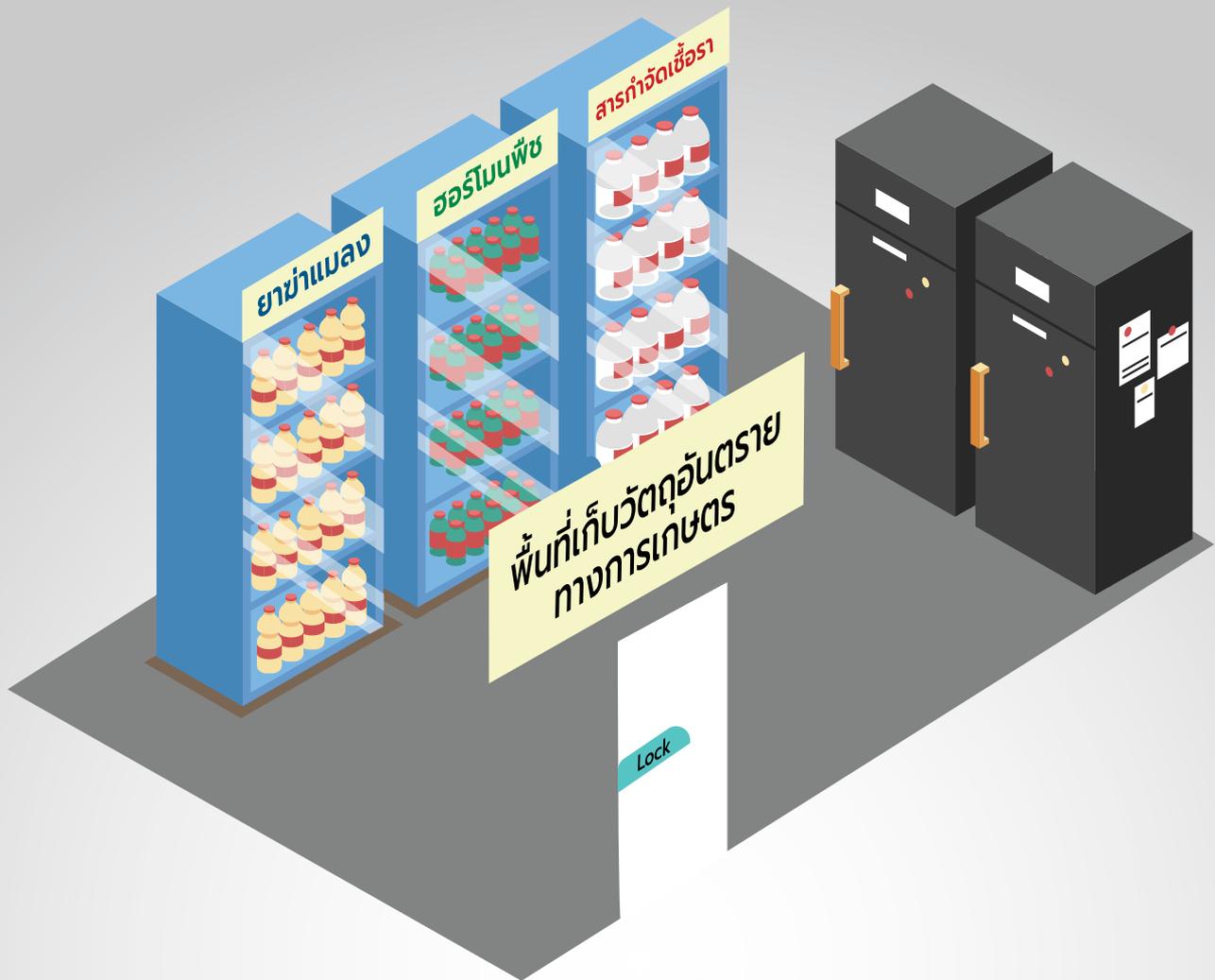

- ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ถูกต้อง (ข้อกำหนดหลัก)

- วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ใช้ต้องเป็นวัตถุอันตรายที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย (ข้อกำหนดหลัก)

- กำจัดภาชนะบรรจุที่ใช้หมดแล้ว
อย่างถูกต้องปลอดภัย และระมัดระวัง
การปนเปื้อนสู่แหล่งน้ำสาธารณะ
(ข้อแนะนำ)

- เก็บวัตถุอันตรายทางการเกษตรชนิดต่างๆ
ให้เป็นสัดส่วน ไม่ปนเปื้อนสู่ผลิตภัณฑ์ และไม่เกิด
อันตรายต่อบุคคล (ข้อกำหนดรอง)

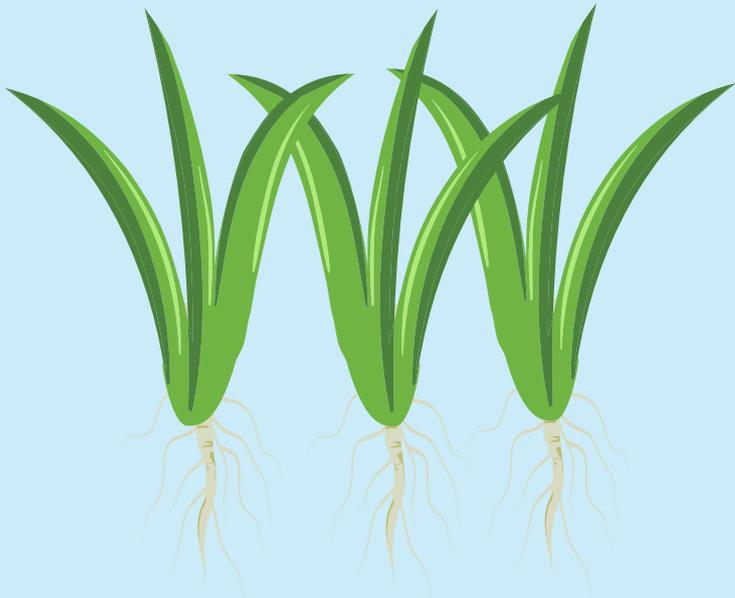
4. การจัดการคุณภาพ
ในกระบวนการ

ผลิต

ก่อนการเก็บเกี่ยว

4.1 ท่อนพันธุ์

50-60 วัน

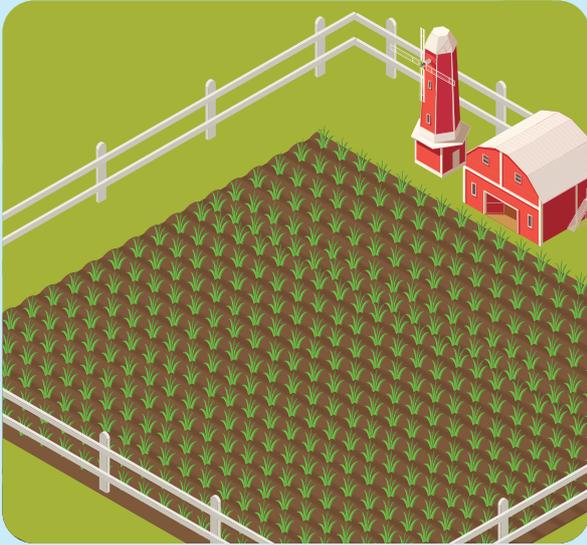
- ใช้ท่อนพันธุ์ที่มีลักษณะตรงตามพันธุ์ (ข้อกำหนดหลัก)

- ท่อนพันธุ์ควรมีอายุ 50 - 60 วัน และไม่มีวัชพืชปน (ข้อกำหนดรอง)

- ท่อนพันธุ์มาจากแหล่งผลิตที่เชื่อถือได้ หรือได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ (ข้อกำหนดรอง)

- กรณีที่เกษตรกรผลิตท่อนพันธุ์เอง ต้องทำแปลงผลิตท่อนพันธุ์เป็นการเฉพาะ แยกจากการผลิตตามปกติ หากไม่ได้แยกแปลงผลิตท่อนพันธุ์เป็นการเฉพาะ ให้เลือกแปลงที่มีต้นหญ้าโตสม่ำเสมอ และมีการกำจัดวัชพืชอย่างสม่ำเสมอ (ข้อกำหนดรอง)

4.2 การปลูกและการดูแลบำรุงรักษาหญ้าแพงโกลา

- เลือกใช้วิธีปลูกและดูแลหญ้าแพงโกลาให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ลุ่มหรือพื้นที่ดอน ตั้งแต่การเตรียมดินจนถึงการดูแลบำรุงรักษา (ข้อกำหนดรอง)

- มีมาตรการควบคุมป้องกันและกำจัดศัตรูพืชก่อนและหลังการปลูกอย่างถูกต้อง (ข้อกำหนดหลัก)

- กำจัดวัชพืชอย่างเหมาะสม เช่น ถอน ขุด หรือตัดทิ้งทั้งต้นหรือกอ หรือใช้สารเคมี (ข้อกำหนดรอง)

คำว่า "ปุ๋ยเคมีมาตรฐาน"

ชื่อสามัญ

สูตรปุ๋ย

ชื่อและเครื่องหมายการค้า

น้ำหนักระบบเมตริก

ระบุหมายเลขรับแจ้ง ปฐ.

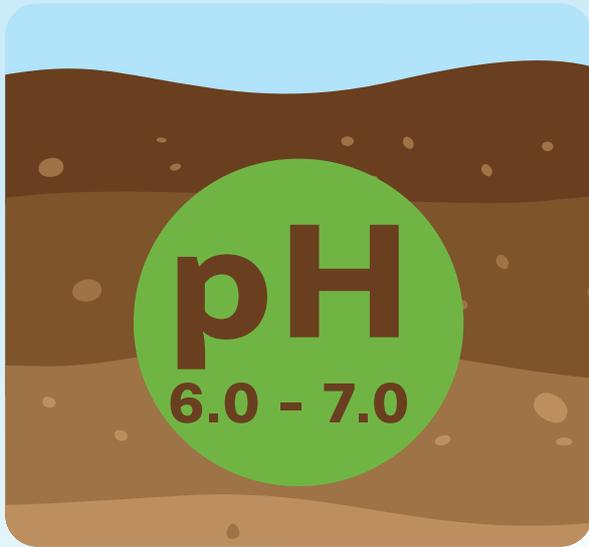

ปริมาณธาตุอาหารรับรอง

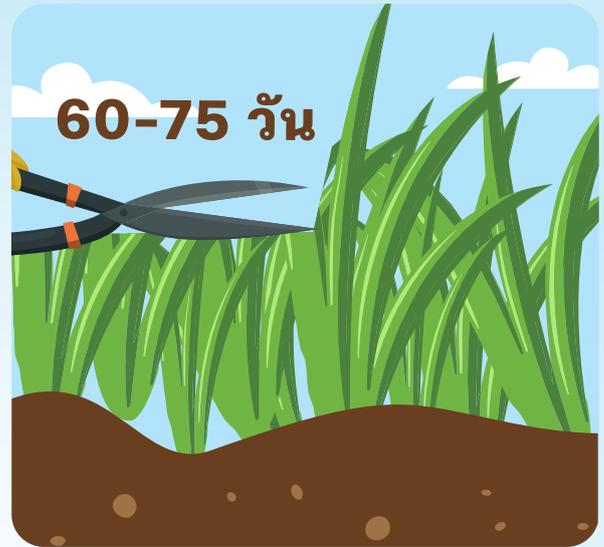
ชื่อผู้ผลิตและสถานที่ผลิต

ชื่อผู้ผลิตปุ๋ยในประเทศหรือต่างประเทศอย่างใดอย่างหนึ่ง

- ถ้าใช้ปุ๋ยเคมีต้องใช้ปุ๋ยเคมีที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร (ข้อกำหนดหลัก)

- **ปรับค่าความเป็นกรด-เบส (pH) ของดิน** ให้อยู่ในช่วง 6.0 - 7.0 (ข้อกำหนดตรง)

- **ปรับสภาพของแปลงหญ้าให้สม่ำเสมอ** พร้อมกำจัดวัชพืช โดยตัดหญ้าแปลงโกลาที่อายุประมาณ 60 วัน ถึง 75 วัน หลังเริ่มปลูก (ข้อกำหนดตรง)

- หากพบหญ้าแพงโกลาและวัชพืชที่เป็นโรคระบาดที่สำคัญ ให้เก็บไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก (ข้อกำหนดหลัก)
- ปริมาณวัชพืชที่พบในแปลงหญ้าไม่ควรเกิน 2% โดยน้ำหนักแห้ง (ข้อกำหนดตรง)

- **ปลูกพืชปรับปรุงบำรุงดิน** เช่น โสนแอฟริกัน ปอเทือง หรือถั่วพราง และไถกลบ เมื่อพืชมีอายุ ประมาณ 50 วัน หรือกำลังออกดอกอย่างน้อย 7 วัน ก่อนปลูกหญ้าแฝงโกลา (ข้อเสนอแนะ)

- **กำจัดวัชพืชก่อนออกดอกติดเมล็ด** เพื่อป้องกันการแพร่ขยาย (ข้อเสนอแนะ)

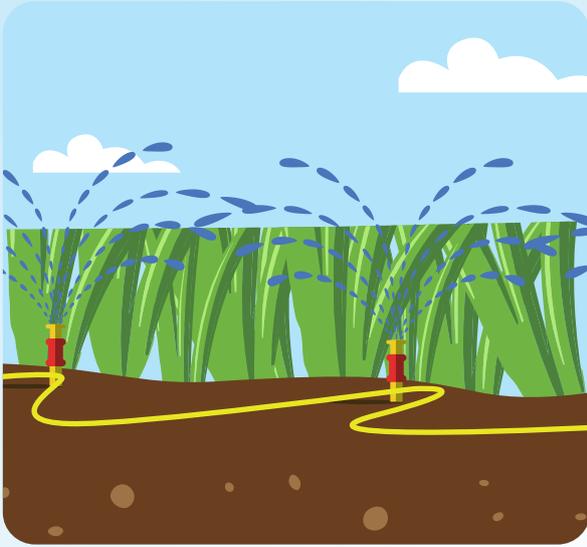

- **ใช้นิคมและปริมาณปุ๋ยโดยพิจารณาจากผลวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน** (ข้อเสนอแนะ)
- **ใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน** เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด หรือปุ๋ยคอก (ข้อเสนอแนะ)

- **ใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์** (ข้อเสนอแนะ)

4.3 การจัดการน้ำ

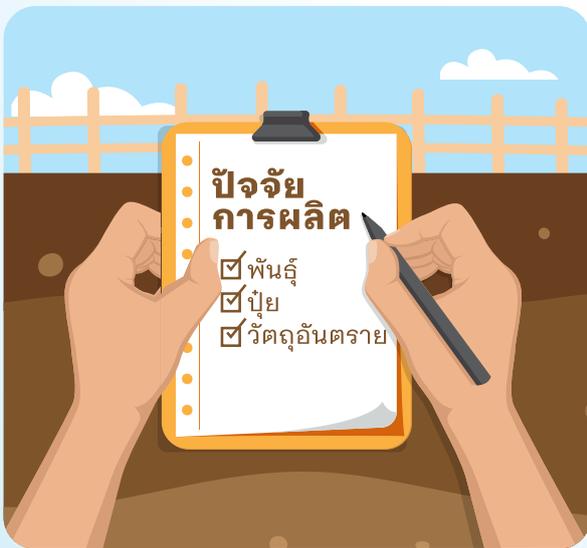

- หลังจากตัดหญ้า 10 วัน ถึง 15 วัน ควรให้น้ำ และให้น้ำครั้งต่อไปตามความเหมาะสม (ข้อกำหนดครอง)

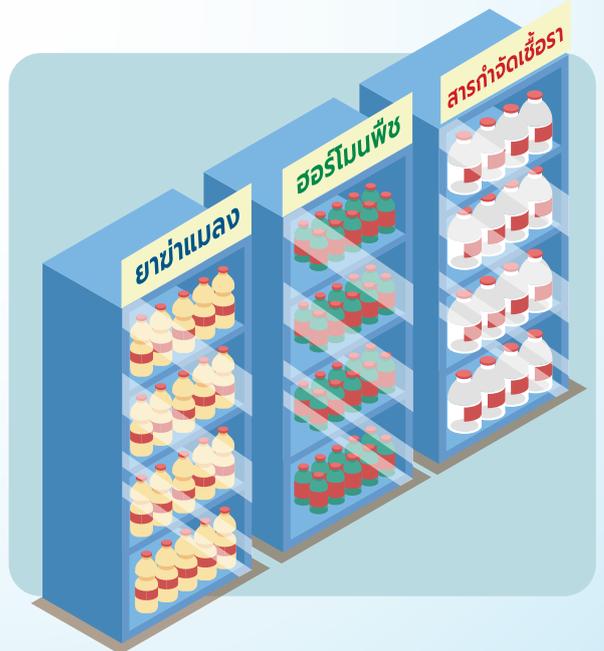

- กรณีให้น้ำแบบท่วมขัง ควรให้ในปริมาณที่ คาดว่าน้ำจะแห้งได้ภายใน 1-2 วัน (ข้อเสนอแนะ)

4.4 การจัดการปัจจัยการผลิต

- จัดทำรายการปัจจัยการผลิตที่สำคัญประกอบด้วย พันธุ์ ปุ๋ย วัตถุดิบทรายทางการเกษตรที่ใช้ในการผลิตพร้อมทั้งระบุรายการ ปริมาณ แหล่งที่มา วัน เดือน ปี ที่จัดซื้อ (ข้อกำหนดครอง)

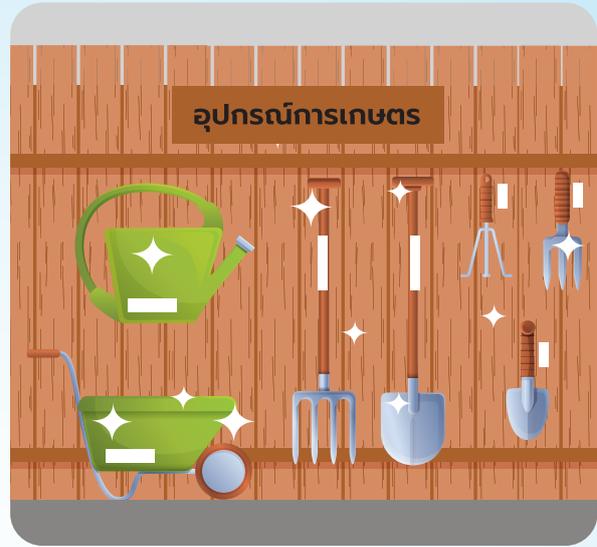

- จัดเก็บปุ๋ยอินทรีย์หรือสารเคมีเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการปนเปื้อนทั้งในด้านจุลินทรีย์ เคมี และกายภาพสู่ผลผลิต ในระดับที่ไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อสัตว์ (ข้อกำหนดครอง)

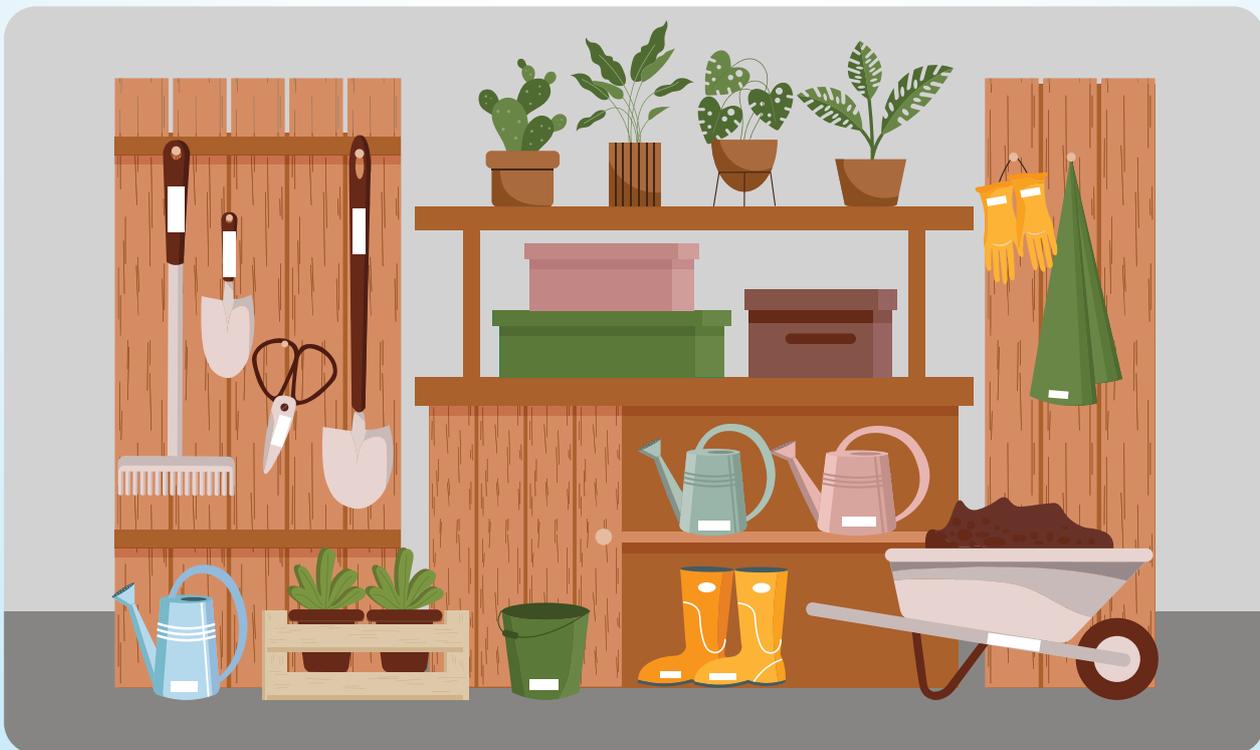
4.5 การจัดการเครื่องมือ และอุปกรณ์การเกษตร

- ตรวจสอบสภาพเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรก่อนนำไปใช้ เช่น เครื่องพ่นสารเคมี อุปกรณ์การเก็บเกี่ยว (ข้อกำหนดรอง)

- ทำความสะอาดเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งภาชนะที่ใช้ในการบรรจุและขนส่งผลิตผลทุกครั้งก่อนและหลังใช้งาน (ข้อกำหนดรอง)

- จัดเก็บเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรเป็นสัดส่วน ปลอดภัย ง่ายต่อการนำไปใช้ และเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน (ข้อแนะนำ)

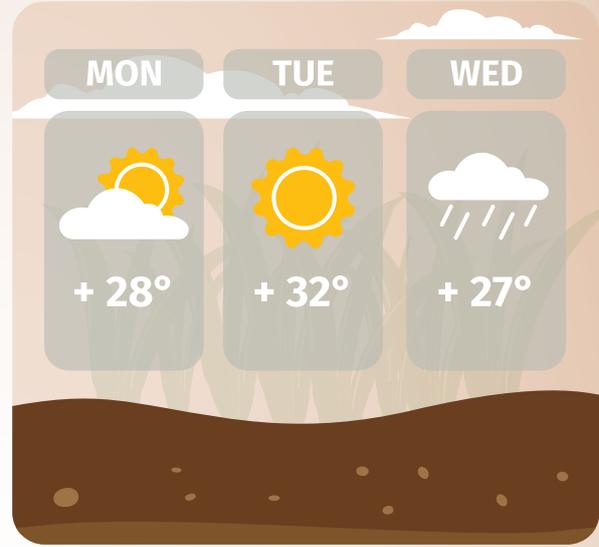
5. การเก็บเกี่ยว และการปฏิบัติ หลังการเก็บเกี่ยว

5.1 การเก็บเกี่ยว

- ก่อนเก็บเกี่ยวหมั่นเดินสำรวจแปลง เพื่อกำจัดวัชพืชและสิ่งแปลกปลอมต่างๆ เช่น ขวด แก้ว เศษโลหะ พลาสติก เพื่อให้ได้หญ้าแห้งโกลาคุณภาพดี (ข้อกำหนดครอง)

- ตรวจสอบสภาพภูมิอากาศก่อนการเก็บเกี่ยว (ข้อกำหนดครอง)

- หลังการตัดปรับระดับความสูงของหญ้าครั้งแรก ให้กำหนดระยะเวลาช่วงการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม (ข้อกำหนดหลัก)

- เก็บเกี่ยวหญ้าที่มีอายุไม่เกิน 45 วัน หลังการตัดทุกครั้ง (ข้อกำหนดครอง)

- ตัดหญ้าในช่วงเวลาที่ไม่มีน้ำค้างเกาะต้นหญ้า (ข้อกำหนดรอง)

- ตัดหญ้าให้สูงจากพื้นดินประมาณ 5 เซนติเมตร เพื่อให้หญ้าเจริญเติบโตได้ดีในรอบถัดไป และหลีกเลี่ยงการปนเปื้อนของดิน (ข้อกำหนดรอง)

5.2 การผลิตหญ้าแพงโกลาแห้ง

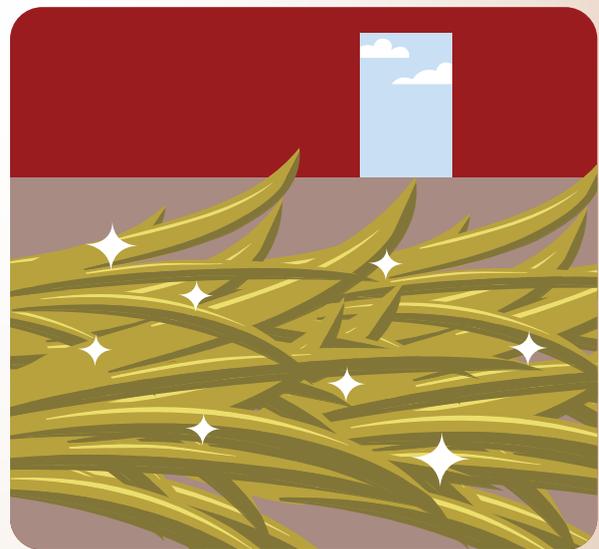
- กำจัดวัชพืชและสิ่งแปลกปลอมออกจากกองหญ้า (ข้อกำหนดหลัก)

- หลังจากตัดหญ้าควรเกลี่ยกระจายหญ้าอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง เพื่อให้ความชื้นลดลงอย่างรวดเร็ว (ข้อกำหนดรอง)

- การตากหญ้าในแปลง ควรตากแดดไม่เกิน 3 วัน เพื่อลดความชื้นโดยเร็ว และรักษาคุณค่าทางอาหารให้มีคุณภาพใกล้เคียงกับพืชอาหารสด (ข้อกำหนดรอง)

- กรณีตากหญ้าบนลานต้องทำความสะอาดลานตากให้สะอาดปราศจากสิ่งแปลกปลอมต่างๆ เช่น ลวด เชือก ดิน หิน กรวด เป็นต้น (ข้อกำหนดรอง)

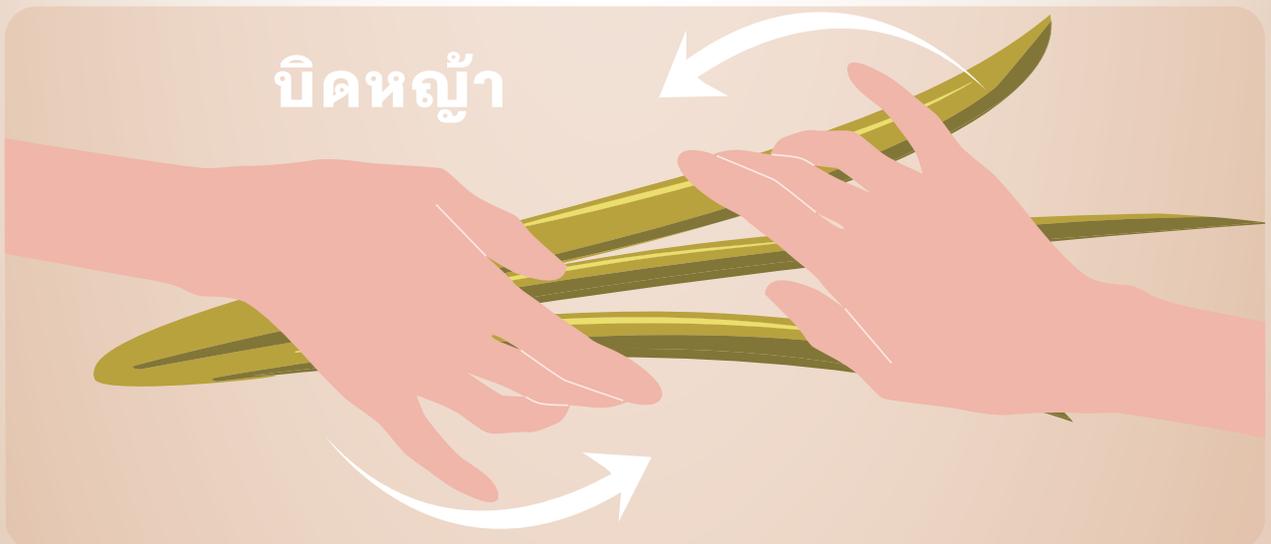
ความชื้น 15% ของน้ำหนัก

- หญ้าแพงโกลาแห้งต้องมีความชื้นไม่เกิน ร้อยละ 15 โดยน้ำหนัก (ข้อกำหนดหลัก)

- การอัดฟ่อน อัดเป็นฟ่อนให้มีขนาดและน้ำหนักตามต้องการ มีความสม่ำเสมอ เป็นฟ่อนอัดแน่น (ข้อกำหนดรอง)

- ควรตรวจสอบความชื้น หรือประเมินโดยนำหญ้าประมาณหนึ่งกำมือ บิดสวนทางกันแล้วดูที่ลำต้นหญ้าที่แตก ถ้าไม่มีร่องรอยของความชื้นก็ใช้ได้ หรือลองใช้เล็บมือขีดผิวลำต้น ถ้าขีดไม่ออกแสดงว่าแห้งใช้ได้ (ข้อแนะนำ)

6. การเก็บรักษา การขนย้าย และการขนส่ง

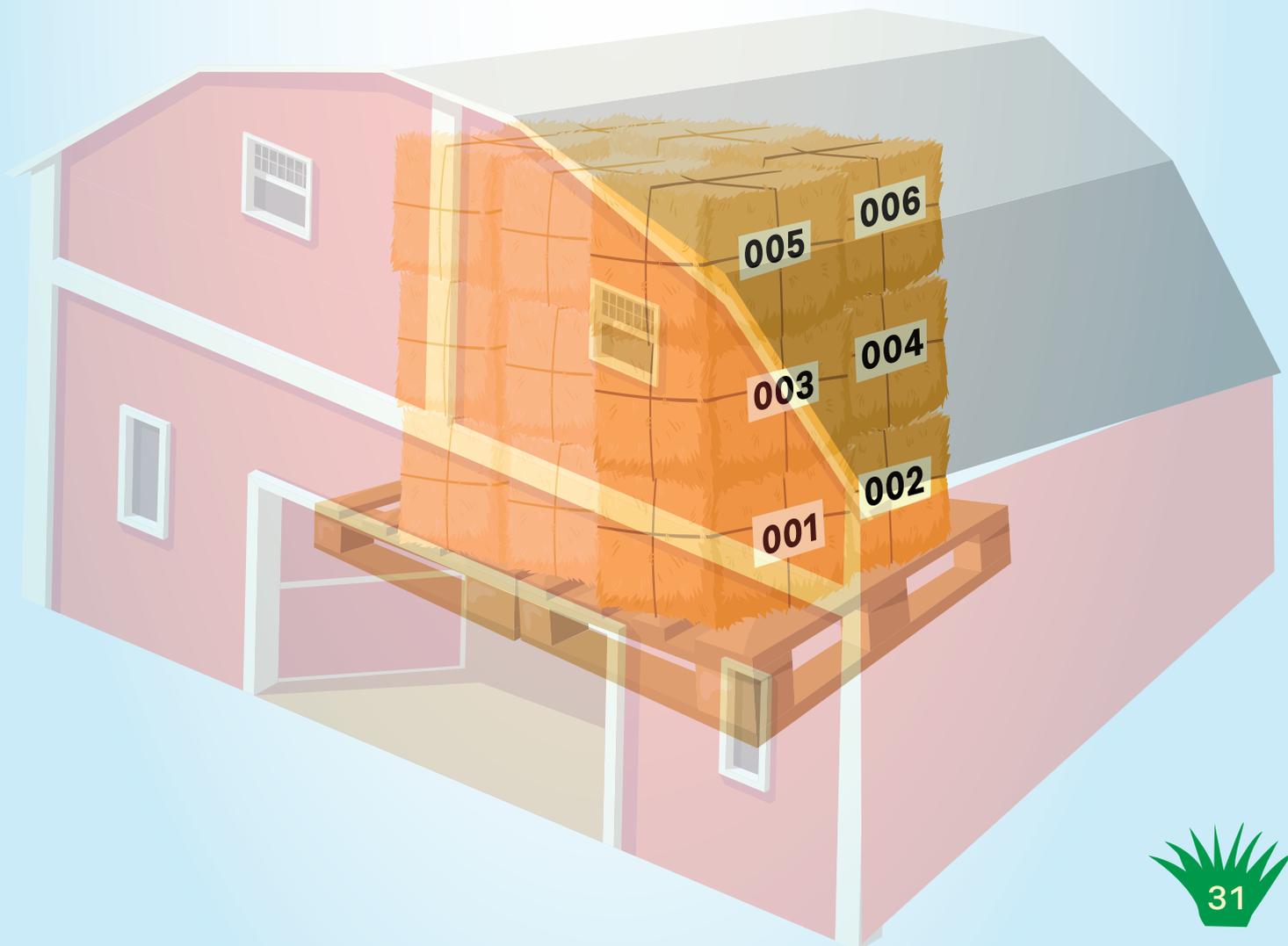
6.1 การเก็บรักษา

• แยกสถานที่เก็บรักษาออกจากสถานที่เก็บรักษาภาชนะบรรจุวัตถุอันตรายทางการเกษตร ปุ๋ย หรือสารเคมีอื่นที่เป็นอันตราย และมีมาตรการป้องกันการปนเปื้อน (ข้อกำหนดหลัก)

• เก็บรักษาหญ้าแพงโกลาแห้งในที่สะอาด และถูกสุขลักษณะ เช่น ไม่อยู่ใกล้แหล่งปฏิกูล มีการระบายอากาศ สามารถป้องกันแสงแดด ฝน นก หนู เข้าทำลาย (ข้อกำหนดรอง)

- วางฟ่อนหญ้าแห้งบนแคร่สูงจากพื้นไม่ต่ำกว่า 5 เซนติเมตร (ข้อกำหนดหลัก)
- ผลผลิตที่อยู่ระหว่างการเก็บรักษา ควรมีการติดธงหรือเครื่องหมายแสดงแหล่งของเกษตรกร และแปลงปลูกหรือวันที่เก็บเกี่ยว เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบแหล่งที่มาและการหมุนเวียนผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ (ข้อกำหนดรอง)
- เก็บฟ่อนหญ้าแห้งให้เป็นระเบียบแยกกองตามชนิดเกรดคุณภาพหญ้า เพื่อสะดวกต่อการนำออกไปใช้หรือจัดจำหน่าย และควรเรียงหญ้าแห้งที่ผลิตใหม่ไว้ด้านในเพื่อนำหญ้าเก่าออกไปใช้ก่อน (ข้อกำหนดรอง)
- มีป้ายเตือนระวังไฟไหม้ (มีข้อกำหนดรอง)

6.2 การขนย้าย

- อุปกรณ์และพาหนะในการขนย้ายต้องสะอาด ไม่มีการปนเปื้อนจากวัตถุอันตรายทางการเกษตร และสิ่งแปลกปลอมต่างๆ (ข้อกำหนดหลัก)
- พาหนะที่ใช้ขนส่งต้องสะอาด ปราศจากวัตถุ หรือสิ่งที่เป็นอันตราย (ข้อกำหนดหลัก)

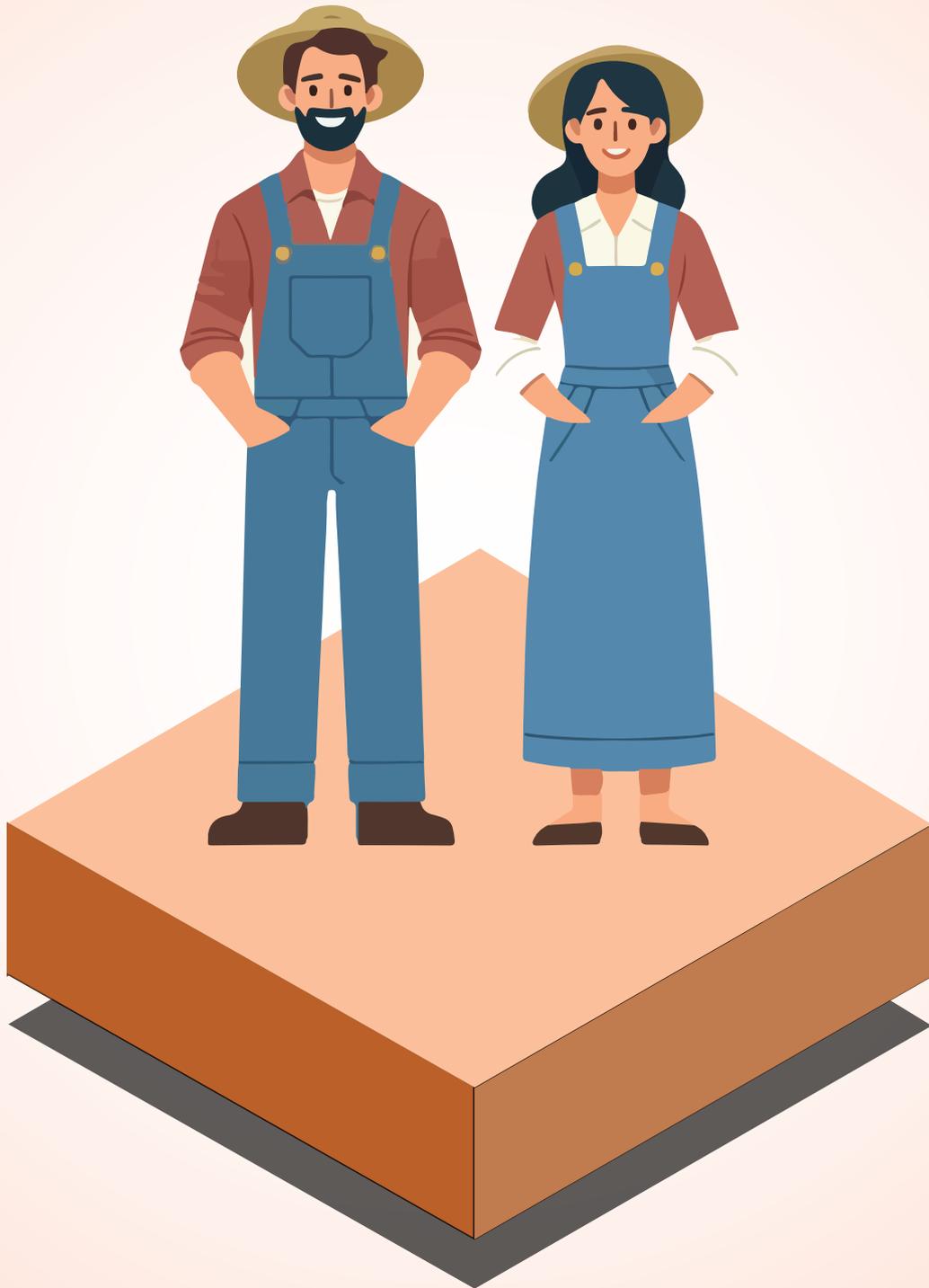
- มีมาตรการป้องกันไม่ให้หญ้าแห้งไกลาแ่ง มีความชื้นเพิ่มขึ้นระหว่างการขนย้าย (ข้อกำหนดหลัก)

- กรณีขนส่งหญ้าแห้งไกลาสด ควรขนส่งโดยเร็วภายใน 24 ชั่วโมง (ข้อแนะนำ)

7. สุขภาพ

• ของผู้ปฏิบัติงาน

- มีการดูแลสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานอย่างเพียงพอและมีมาตรการป้องกันให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม (ข้อกำหนดครอง) เช่น ชุดป้องกันอันตราย มีตู้ยาสามัญประจำบ้าน และตรวจสุขภาพประจำปี

8. การบันทึก ข้อมูล

1.บันทึกข้อมูล เพื่อให้สามารถตรวจประเมินและตามสอบได้ดังนี้

- รายละเอียดที่สำคัญของปัจจัยการผลิต (ข้อกำหนดรอง)
- การได้มาและการใช้วัตถุดิบตรงทางการเกษตร (ข้อกำหนดหลัก)
- การเตรียมดิน การปลูก การเก็บเกี่ยว และการดูแลบำรุงรักษา (ข้อกำหนดรอง)
- การเก็บเกี่ยว และการลดความชื้น (ข้อกำหนดหลัก)
- ข้อมูลผู้รับซื้อผลิตภัณฑ์ หรือแหล่งที่นำผลิตภัณฑ์แต่ละรุ่นไปจำหน่าย (ข้อกำหนดหลัก)

2.เก็บรักษานักข้อมูลไว้ไม่น้อยกว่า 2 ปี (ข้อกำหนดรอง)

แบบบันทึกข้อมูล

การปฏิบัติงานประจำแปลงปลูกหญ้าแพงโกลา

แบบบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานประจำแปลงปลูกหญ้าแพงโกลา

แบบฟอร์ม (บพ)

1. แบบฟอร์มบันทึกการปฏิบัติงานประจำแปลงปลูกหญ้าแพงโกลา (บพ-01)
2. แบบฟอร์มบันทึกการจัดการก่อนการเก็บเกี่ยวหญ้าแพงโกลา (บพ-02)
3. แบบฟอร์มบันทึกการจัดการระหว่างการเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยวหญ้าแพงโกลา (บพ-03)
4. แบบฟอร์มบันทึกการจัดการแปลงหญ้าแพงโกลา (บพ-04)
5. แบบฟอร์มการเก็บรักษาหญ้าแพงโกลาแห้ง (บพ-05)
6. แบบฟอร์มบันทึกทำความสะอาดเครื่องมือ อุปกรณ์การเกษตร และพาหนะ (บพ-06)

แบบฟอร์มบันทึก การปฏิบัติงานประจำแปลงปลูกหญ้าแพงโกลา

ชื่อ-สกุล/ชื่อกลุ่ม/ชื่อองค์กร พื้นที่ผลิต ไร่
 สถานที่ตั้งแปลงผลิต หมู่ที่ ตำบล อำเภอ
 จังหวัด พิกัด

แผนที่ตั้งแปลง แสดงเส้นทางคมนาคม และสถานที่สำคัญใกล้เคียง เพื่อเดินทางเข้าไปยังแปลง
 ภาพถ่ายดาวเทียม (ถ้ามี)

1. แหล่งที่มาของท่อนพันธุ์ที่ใช้ปลูก

อัตราปลูก

กก./ไร่

วันที่เริ่มปลูก

2. แหล่งน้ำที่ใช้ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ลำธาร/คลองธรรมชาติ สระ/บ่อขุด บ่อน้ำบาดาลน้ำตื้น บ่อน้ำบาดาลน้ำลึก
 อาศัยน้ำฝน คลองชลประทาน อื่น ๆ โปรดระบุ.....

3. ประวัติการใช้พื้นที่ดินก่อนการปลูกหญ้าแฝงไกลย่อนหลัง 2 ปี

- พื้นที่ไม่เคยใช้ทำการเกษตร
 พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ชนิดของพืชที่เคยปลูกมาก่อน

ปีที่ 1

ปีที่ 2

4. ชนิดพืชที่ปลูกในแปลงข้างเคียง

5. สภาพพื้นที่ปลูก

- ที่ลาดชัน ที่ราบลุ่ม ที่ดอน อื่น ๆ.....

6. ประวัติการจัดการศัตรูพืช/วัชพืช

6.1 ชื่อศัตรูพืช/วัชพืช

วิธีการกำจัด

6.2 ชื่อศัตรูพืช/วัชพืช

วิธีการกำจัด

6.3 ชื่อศัตรูพืช/วัชพืช

วิธีการกำจัด

7. การใส่ปุ๋ย/สารเคมี/สารปรับปรุงดิน

7.1 ปุ๋ยเคมี

สูตร

ผู้ผลิต

อัตรา

สูตร

ผู้ผลิต

อัตรา

7.2 ปุ๋ยอินทรีย์/ปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก

- ปุ๋ยหมัก ผู้ผลิต อัตรา กก./ไร่/ครั้ง
 ปุ๋ยคอก ผู้ผลิต อัตรา กก./ไร่/ครั้ง
 ปุ๋ยน้ำชีวภาพ ผู้ผลิต อัตรา กก./ไร่/ครั้ง
 ปุ๋ยอื่น ๆ (ระบุ) ผู้ผลิต อัตรา กก./ไร่/ครั้ง

7.3 สารเคมี (กำจัดศัตรูพืช)

ชื่อสามัญ ผู้ผลิต

ชื่อสามัญ ผู้ผลิต

7.4 สารปรับปรุง/บำรุงดิน

ชนิด ผู้ผลิต อัตรา กก./ไร่/ครั้ง

ชนิด ผู้ผลิต อัตรา กก./ไร่/ครั้ง

8. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

8.1 การเก็บเกี่ยวหญ้าแพงโกลาในรอบปีที่ผ่านมา จำนวนครั้งที่ตัด ครั้ง/ปี

• ตัดหญ้าครั้งที่ 1 เมื่อหญ้าอายุ วัน ตัดวันที่

ปริมาณหญ้าที่ตัดได้ กก./ครั้ง พื้นที่ตัด ไร่

• ตัดหญ้าครั้งที่ 2 เมื่อหญ้าอายุ วัน ตัดวันที่

ปริมาณหญ้าที่ตัดได้ กก./ครั้ง พื้นที่ตัด ไร่

• ตัดหญ้าครั้งที่ 3 เมื่อหญ้าอายุ วัน ตัดวันที่

ปริมาณหญ้าที่ตัดได้ กก./ครั้ง พื้นที่ตัด ไร่

• ตัดหญ้าครั้งที่ 4 เมื่อหญ้าอายุ วัน ตัดวันที่

ปริมาณหญ้าที่ตัดได้ กก./ครั้ง พื้นที่ตัด ไร่

• ตัดหญ้าครั้งที่ 5 เมื่อหญ้าอายุ วัน ตัดวันที่

ปริมาณหญ้าที่ตัดได้ กก./ครั้ง พื้นที่ตัด ไร่

• ตัดหญ้าครั้งที่ 6 เมื่อหญ้าอายุ วัน ตัดวันที่

ปริมาณหญ้าที่ตัดได้ กก./ครั้ง พื้นที่ตัด ไร่

8.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บเกี่ยว

เครื่องสะพายไหล่

เครื่องตัดหญ้าแบบปัตตาเลี่ยน

เครื่องตัดหญ้าแบบดรัมโมเวอร์

เครื่องตัดหญ้าแบบดิสโมเวอร์

เครื่องตัดหญ้าแบบโรตารี สแลชเซอร์

อื่น ๆ (ระบุ.....)

8.3 วิธีการลดความชื้นของหญ้าแพงโกลา

ผึ่งแดด จำนวน วัน

โรงอบ จำนวน วัน

8.4 จำนวนครั้งที่กลับและเกลี่ยกองหญ้า ครั้ง/วัน

8.5 การเก็บวัชพืชและสิ่งแปลกปลอมออกจากกองหญ้าก่อนหรือไม่

มีการปฏิบัติ

ไม่มีการปฏิบัติ

8.6 ขนาดน้ำหนักของฟ่อนหญ้า น้ำหนัก กก./ฟ่อน

9. การขนย้ายและการเก็บรักษา

9.1 การขนย้ายหญ้าออกจากแปลงดำเนินการภายใน วัน

9.2 อุปกรณ์หรือพาหนะที่ใช้ขนหญ้าแวงไกลาออกจากแปลง

รถบรรทุกพืชผลทางการเกษตร (อีแต่น) เทลเลอร์ รถปิคอัพ รถบรรทุก

อื่น ๆ (ระบุ.....)

9.3 มีโรงเก็บหญ้าแห้งหรือไม่ มี ไม่มี

9.4 โรงเก็บหญ้าแยกจากสถานที่เก็บวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร เช่น ปุ๋ย หรือ สารเคมีอื่นที่เป็นอันตรายใช่หรือไม่ ใช่ ไม่ใช่

10. ผู้รับซื้อ/แหล่งนำหญ้าแวงไกลาไปจำหน่าย

10.1 แหล่งรับซื้อ ชนิดสัตว์

รูปแบบ หญ้าสด หญ้าแห้ง

ปริมาณหญ้าที่จำหน่าย กก./ครั้ง ราคาจำหน่าย บาท/กก.

10.2 แหล่งรับซื้อ ชนิดสัตว์

รูปแบบ หญ้าสด หญ้าแห้ง

ปริมาณหญ้าที่จำหน่าย กก./ครั้ง ราคาจำหน่าย บาท/กก.

ลงชื่อ

( )

(เจ้าของฟาร์ม/เกษตรกร/ผู้ประกอบการฟาร์ม)

แบบฟอร์มบันทึกการจัดก่อนการเก็บเกี่ยวพญาแมงโกลา

แปลง ...../.....รอบการผลิตที่ .....
 วัน/เดือน/ปี ตัดหญ้ารอบก่อนหน้า .....

ครั้งที่	การใช้หญ้า	การใส่ปุ๋ย	การกำจัดวัชพืช
1	วัน/เดือน/ปี เริ่ม <input type="text"/> ถึง <input type="text"/> วิธี ☐ สุ่มราคา ☐ อื่นๆ (ระบุ) <input type="text"/> ปริมาณน้ำ <input type="text"/> ลิบ.ม. สุขลักษณะผู้ปฏิบัติงาน สุขภาพ ☐ ปกติ ☐ ไม่ปกติ สวมใส่ PPE ☐ สวมใส่ PPE ☐ ไม่สวมใส่ PPE ผู้ปฏิบัติงาน <input type="text"/> ผู้บันทึก <input type="text"/>	วัน/เดือน/ปี <input type="text"/> ปุ๋ย 46-0-0 ยี่ห้อม <input type="text"/> กก./ไร่ อัตรา <input type="text"/> ปุ๋ย 15-15-15 ยี่ห้อม <input type="text"/> กก./ไร่ อัตรา <input type="text"/> ปุ๋ยคอก ยี่ห้อม <input type="text"/> กก./ไร่ อัตรา <input type="text"/> สุขลักษณะผู้ปฏิบัติงาน สุขภาพ ☐ ปกติ ☐ ไม่ปกติ สวมใส่ PPE ☐ สวมใส่ PPE ☐ ไม่สวมใส่ PPE ผู้ปฏิบัติงาน <input type="text"/> ผู้บันทึก <input type="text"/>	วัน/เดือน/ปี <input type="text"/> วิธี ☐ ขุด/ถาก ☐ ฉีดยากำจัด วัชพืช <input type="text"/> ชนิด <input type="text"/> อัตรา <input type="text"/> ชนิด <input type="text"/> อัตรา <input type="text"/> สุขลักษณะผู้ปฏิบัติงาน สุขภาพ ☐ ปกติ ☐ ไม่ปกติ สวมใส่ PPE ☐ สวมใส่ PPE ☐ ไม่สวมใส่ PPE ผู้ปฏิบัติงาน <input type="text"/> ผู้บันทึก <input type="text"/>
2	วัน/เดือน/ปี เริ่ม <input type="text"/> ถึง <input type="text"/> วิธี ☐ สุ่มราคา ☐ อื่นๆ (ระบุ) <input type="text"/> ปริมาณน้ำ <input type="text"/> ลิบ.ม. สุขลักษณะผู้ปฏิบัติงาน สุขภาพ ☐ ปกติ ☐ ไม่ปกติ สวมใส่ PPE ☐ สวมใส่ PPE ☐ ไม่สวมใส่ PPE ผู้ปฏิบัติงาน <input type="text"/> ผู้บันทึก <input type="text"/>	วัน/เดือน/ปี <input type="text"/> ปุ๋ย 46-0-0 ยี่ห้อม <input type="text"/> กก./ไร่ อัตรา <input type="text"/> ปุ๋ย 15-15-15 ยี่ห้อม <input type="text"/> กก./ไร่ อัตรา <input type="text"/> ปุ๋ยคอก ยี่ห้อม <input type="text"/> กก./ไร่ อัตรา <input type="text"/> สุขลักษณะผู้ปฏิบัติงาน สุขภาพ ☐ ปกติ ☐ ไม่ปกติ สวมใส่ PPE ☐ สวมใส่ PPE ☐ ไม่สวมใส่ PPE ผู้ปฏิบัติงาน <input type="text"/> ผู้บันทึก <input type="text"/>	วัน/เดือน/ปี <input type="text"/> วิธี ☐ ขุด/ถาก ☐ ฉีดยากำจัด วัชพืช <input type="text"/> ชนิด <input type="text"/> อัตรา <input type="text"/> ชนิด <input type="text"/> อัตรา <input type="text"/> สุขลักษณะผู้ปฏิบัติงาน สุขภาพ ☐ ปกติ ☐ ไม่ปกติ สวมใส่ PPE ☐ สวมใส่ PPE ☐ ไม่สวมใส่ PPE ผู้ปฏิบัติงาน <input type="text"/> ผู้บันทึก <input type="text"/>

**แบบฟอร์มบันทึกทำความสะอาดเครื่องมือ
อุปกรณ์การเกษตร และพาหนะ
เดือน**

วันที่	เครื่องจักร/อุปกรณ์					ผู้ปฏิบัติงาน
	เครื่องตัดหญ้า	เครื่องสะบัดฟาง	เครื่องเกี่ยวรวมกอง	เครื่องอัดหญ้า	รถบรรทุก	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						

การขอการรับรอง

เกษตรกร/ผู้ประกอบการ สถานประกอบการสามารถยื่นแบบฟอร์มพร้อมหลักฐานประกอบการขอการรับรองได้ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ภายใต้สังกัดกรมปศุสัตว์ (<https://nutrition.dld.go.th/nutrition/index.php/2015-08-06-05-05-42/936-feed-and-forage-analysis-2>)

โดยมีหลักฐานประกอบการยื่นคำขอ ดังนี้

1. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้ยื่นคำขอพร้อมรับรองสำเนา 1 ฉบับ
2. สำเนาประกาศนียบัตรผ่านการฝึกอบรมการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับหญ้าแพงโกลา พร้อมรับรองสำเนา 1 ฉบับ
3. กรณีเป็นกลุ่มเกษตรกรหรือองค์กรหรือนิติบุคคล หากมีการมอบอำนาจให้ผู้อื่นดำเนินการแทนให้แนบหนังสือมอบอำนาจ 1 ฉบับ
4. กรณีขอต่ออายุใบรับรอง ให้แนบบใบรับรองเดิมที่หมดอายุ

แบบฟอร์มผู้รับรองมาตรฐาน GAP หญ้าแพงโกลา

แบบฟอร์มคำขอใบรับรอง
(รายใหม่, ต่ออายุ)

แบบฟอร์มคำขอ
ยกเลิกใบรับรอง

มาตรฐานสินค้า เกษตรที่เกี่ยวข้อง

สแกน QR Code ดาวน์โหลด

มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง หญ้าแพงโกลาสด
(มกษ. 8800-2554)

มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง หญ้าแพงโกลาแห้ง
(มกษ. 8801-2555)

ข้อมูลเพิ่มเติม

ช่องทางการติดตามข่าวสารมาตรฐานสินค้าเกษตร

: สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตร
และอาหารแห่งชาติ-มกอช.
www.facebook.com/iACFS

: มกอช. / มาตรฐานน่ารู้

@ACFS มาตรฐานเกษตรน่ารู้

: มาตรฐานเกษตรน่ารู้ โดย มกอช.
www.bit.ly/2w6z1Jm

E-Book มกอช.
: เอกสารเผยแพร่ มกอช.
<http://e-book.acfs.go.th/>

<http://www.acfs.go.th/>

PANGOLA KIT

YOU

CAN

DO

THIS

คู่มือเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐาน
การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับ
หญ้าแพงโกลา

Good Agricultural Practice for
Pangola Grass
(มกษ.8900-2554)

กองส่งเสริมมาตรฐาน สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตร และอาหารแห่งชาติ

เลขที่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
โทรศัพท์ 02-561-2277 | WWW.ACFS.GO.TH

